2025/1891

18.9.2025.

UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/1891

od 17. rujna 2025.

o izmjeni Uredbe (EU) 2023/915 u pogledu najvećih dopuštenih količina anorganskog arsena u ribi i ostalim plodovima mora

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 315/93 od 8. veljače 1993. o utvrđivanju postupaka Zajednice za kontrolu kontaminanata u hrani ([1]), a posebno njezin članak 2. stavak 3.,

budući da:

(1) Uredbom Komisije (EU) 2023/915 ([2]) utvrđene su najveće dopuštene količine određenih kontaminanata u hrani, među ostalim anorganskog arsena u različitim vrstama hrane.

(2) Arsen je sveprisutni metaloid koji se u niskim koncentracijama nalazi u stijenama, tlu i prirodnim podzemnim vodama. Ljudske aktivnosti pridonijele su povećanju razina arsena u okolišu zbog industrijskih emisija (rudarenje, taljenje obojenih metala i spaljivanje fosilnih goriva) te uporabe arsena kao sastojka u gnojivima, sredstvima za zaštitu drva, insekticidima ili herbicidima. Izloženost preko kože i udisanjem jest moguća, ali hrana i voda za piće glavni su načini izlaganja arsenu.

(3) Europska agencija za sigurnost hrane („Agencija”) donijela je 12. listopada 2009. mišljenje o arsenu u hrani ([3]) u kojem je zaključila da anorganski arsen može uzrokovati rak pluća, rak mjehura i rak kože te lezije kože te je utvrdila raspon „vrijednosti donje granice pouzdanosti referentne doze” ($BMDL_{01}$) od 0,3 do 8 µg/kg tjelesne mase na dan. Budući da je procijenjena prehrambena izloženost anorganskom arsenu za prosječne i česte konzumente u Europi unutar raspona utvrđenih vrijednosti BMDL-a_{01}, mogućnost rizika za neke konzumente ne može se isključiti. Stoga su Uredbom Komisije (EU) 2015/1006 ([4]) utvrđene najveće dopuštene količine za anorganski arsen u raznim prehrambenim proizvodima kopnenog podrijetla.

(4) Agencija je u svojem znanstvenom izvješću iz 2021. ([5]) procijenila kroničnu prehrambenu izloženost europske populacije anorganskom arsenu, uzimajući u obzir najnovije podatke o prisutnosti anorganskog arsena u hrani, te je potvrdila relevantnost prehrambenih proizvoda kopnenog podrijetla za tu izloženost i zaključila i da su skupine hrane kao što su „riba i ostali plodovi mora” kod odrasle populacije u nekim zemljama jedan od očitih izvora izloženosti anorganskom arsenu.

(5) Na temelju najnovijih podataka o prisutnosti i u očekivanju savjetovanja o mogućim najvećim dopuštenim količinama arsena u ribi i ostalim plodovima mora, Uredbom Komisije (EU) 2023/465 ([6]) smanjena je najveća dopuštena količina anorganskog arsena u bijeloj riži te su utvrđene najveće dopuštene količine za određene prehrambene proizvode kopnenog podrijetla.

([1]) SL L 37, 13.2.1993., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1993/315/oj.
([2]) Uredba Komisije (EU) 2023/915 od 25. travnja 2023. o najvećim dopuštenim količinama određenih kontaminanata u hrani i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1881/2006 (SL L 119, 5.5.2023., str. 103.; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj).
([3]) Znanstveni odbor EFSA-e za kontaminante u prehrambenom lancu (CONTAM); Znanstveno mišljenje o arsenu u hrani. *EFSA Journal* 2009.; 7(10):1351, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2009.1351.
([4]) Uredba Komisije (EU) 2015/1006 od 25. lipnja 2015. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu najvećih dopuštenih količina anorganskog arsena u hrani (SL L 161, 26.6.2015., str. 14., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1006/oj).
([5]) Znanstveno izvješće EFSA-e o kroničnoj prehrambenoj izloženosti anorganskom arsenu, *EFSA Journal* 2021.; 19(1): 6380, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2021.6380.
([6]) Uredba Komisije (EU) 2023/465 od 3. ožujka 2023. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu najvećih dopuštenih količina arsena u određenim vrstama hrane (SL L 68, 6.3.2023., str. 51., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/465/oj).

(6) Agencija je 28. studenog 2023. donijela znanstveno mišljenje o ažuriranju procjene rizika za anorganski arsen u hrani ([7]). Zaključila je da epidemiološke studije pokazuju da je kronični unos anorganskog arsena putem hrane i/ili vode za piće povezan s povećanim rizikom od nekoliko nepovoljnih ishoda, uključujući rak pluća, rak mjehura i rak kože. Agencija je upotrijebila $BMDL_{05}$ od 0,06 µg/kg tjelesne mase na dan i pristup na temelju granice izloženosti. Smatrala je da su granice izloženosti kod odraslih osoba niske (u rasponu od 2 do 0,4 za prosječne konzumente i od 0,9 do 0,2 pri izloženosti koja odgovara 95. percentilu) te je zaključila da trenutačna izloženost anorganskom arsenu izaziva zabrinutost za zdravlje unatoč nesigurnosti.

(7) Kako bi se izloženost populacije anorganskom arsenu nastavila smanjivati, primjereno je utvrditi najveće dopuštene količine za ribu i ostale plodove mora koji pridonose toj izloženosti.

(8) Uredbu (EU) 2023/915 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.

(9) Budući da određena hrana obuhvaćena ovom Uredbom ima dug rok trajanja te kako bi se spriječilo rasipanje hrane, trebalo bi dopustiti da riba i ostali plodovi mora koji su zakonito stavljeni na tržište prije datuma stupanja na snagu ove Uredbe ostanu na tržištu do isteka njihova datuma minimalne trajnosti ili datuma „upotrijebiti do”.

(10) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) 2023/915 mijenja se kako slijedi:

1. članak 10. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

   (a) uvodna rečenica zamjenjuje se sljedećim:

   „Hrana koja je zakonito stavljena na tržište prije datuma iz točaka od (a) do (q) može ostati na tržištu do isteka njezina datuma minimalne trajnosti ili datuma ‚upotrijebiti do':";

   (b) dodaje se sljedeća točka:

   „(q) 8. listopada 2025. u pogledu najvećih dopuštenih količina za anorganski arsen utvrđenih u točkama 3.4.5., 3.4.6., 3.4.7. i 3.4.8. Priloga I.";

2. Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. rujna 2025.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

([7]) Znanstveno mišljenje o ažuriranju procjene rizika za anorganski arsen u hrani, *EFSA Journal*. 2024.;22:e8488, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2024.8488.

PRILOG

U Prilogu I. Uredbi (EU) 2023/915, u odjeljku 3. (Metali i drugi elementi) pododjeljak 3.4. (Arsen) mijenja se kako slijedi:

1. drugi redak zamjenjuje se sljedećim:

		„Anorganski arsen (zbroj $As^{(III)}$ i $As^{(V)}$)	Najveća dopuštena količina za anorganski arsen primjenjuje se na proizvode iz točaka od 3.4.1. do 3.4.8.”

2. unos 3.4.5. i prethodni redak zamjenjuju se sljedećim:

„3.4.5.	Mišićno meso sljedećih riba:		Najveća dopuštena količina primjenjuje se na mokru masu. Ako su ribe namijenjene za konzumaciju cijele, najveća dopuštena količina primjenjuje se na cijelu ribu. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene i/ili složene hrane primjenjuje se članak 3. stavci 1. i 2.
3.4.5.1.	Vrste koje nisu one navedene u točki 3.4.5.2.	0,10	
3.4.5.2.	Grdobina i riba vrste *Kathetostoma giganteum* (vrsta *Lophius*; *Kathetostoma giganteum*), plosnatice (vrsta *Pleuronectiformes*), koljak (*Melanogrammus aeglefinus*), haringa (vrsta *Clupea*), raža (vrsta *Rajidae*) i kostelj (sve vrste)	0,50	
3.4.6.	Rakovi		Najveća dopuštena količina primjenjuje se na mokru masu. Najveća dopuštena količina primjenjuje se na mišićno meso iz nogu i kliješta te abdomena, što znači da je isključen cefalotoraks rakova. U slučaju rakovica i rakovicama sličnih rakova (*Brachyura* i *Anomura*) najveća dopuštena količina primjenjuje se na mišićno meso iz nogu i kliješta. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene i/ili složene hrane primjenjuje se članak 3. stavci 1. i 2.
3.4.6.1.	Rakovice i rakovicama slični rakovi (*Brachyura* i *Anomura*), kozice (sve vrste)	0,10	
3.4.6.2.	Rakovi, osim onih iz točaka 3.4.6.1. i 3.4.6.3.	0,20	
3.4.6.3.	Škamp (*Nephrops norvegicus*) i jastog (vrsta *Jasus*)	1,5	

3.4.7.	Školjkaši		Najveća dopuštena količina primjenjuje se na mokru masu. U slučaju jakovljevih kapica (*Pecten maximus*) najveća dopuštena količina primjenjuje se samo na mišić aduktor i gonade. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene i/ili složene hrane primjenjuje se članak 3. stavci 1. i 2.
3.4.7.1.	Kapice	0,10	
3.4.7.2.	Školjkaši, osim onih iz točke 3.4.7.1.	0,50	
3.4.8.	Glavonošci	0,050	Najveća dopuštena količina primjenjuje se na mokru masu. Najveća dopuštena količina primjenjuje se na životinju bez utrobe. U slučaju sušene, razrijeđene, prerađene i/ili složene hrane primjenjuje se članak 3. stavci 1. i 2.
		Ukupni arsen	Najveća dopuštena količina za ukupni arsen primjenjuje se na proizvode iz točke 3.4.9.
3.4.9.	Sol	0,50”	

ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1891/oj